

Plaagdierbestrijders opgelet: oude verpakkingen nog toegestaan

Sector niet blij: 'Dit is keihard falend overheidsbeleid'

Het bestrijden van plaagdieren met bestrijdingsmiddelen wordt steeds meer aan banden gelegd. Zo zijn er de afgelopen jaren al verschillende maatregelen genomen om plaagdieren op andere manieren te beheersen. Een algeheel verbod op het gebruik van rodenticiden zonder certificering moest het sluitstuk worden van dit dossier. Met een brief van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb), twee weken voor de invoeringsdatum, werd duidelijk dat de uitverkoop- en opgebruiktermijnen alsnog moesten worden toegekend aan producenten, waarmee oude verpakkingen geleidelijk zouden worden uit gefaseerd in de loop van 2023. Dit tot grote frustratie van veel bedrijven. Stad+Groen sprak hierover met verschillende partijen uit de sector, maar ook met de brancheorganisatie en het Ctgb.

Auteur: Fleur Dil

Op 1 januari 2023 moest de certificeringsplicht voor het gebruik van rodenticiden ingaan. Het gif mocht alleen nog als allerlaatste noodmaatregel worden ingezet. Op 12 december 2022, slechts twee weken voor de invoeringsdatum, liet het Ctgb in een korte brief weten dat die certificeringsplicht voor het gebruik van oude etiketten wordt uitgesteld tot 26 december 2023. 'Zonder wettelijke verankering is een certificeringsplicht voor deze middelen per 1 januari 2023 niet juridisch houdbaar', stelt het Ctgb.

Not amused

Voor veel bedrijven en overheden is dit een strop, want het traject naar een andere manier van plaagdierbestrijding was allang ingezet om op tijd klaar te zijn. Dit geldt zeker voor aannemersbedrijf Plaagdierbeheersing.nu, dat de certificering allang in orde heeft en lange gesprekken heeft gevoerd met klanten om de gevraagde maatregelen te kunnen doorvoeren. Ivo de Groot van Plaagdierbeheersing.nu is op zijn zachtst gezegd *not amused* over dit besluit. 'Dit zijn heel ingewikkelde trajecten die je met klanten moet doorlopen, waar veel tijd en werk in is gestoken en waar ook kosten

mee gemoeid zijn. Wij hebben nooit gehoord van het Ctgb dat invoering niet haalbaar zou zijn. Je bent er als bedrijf dus ook totaal niet op voorbereid.' De Groot heeft dan ook een stevig oordeel: 'Dit is gewoon een keihard falende overheid.'

'Je moet ingewikkelde trajecten met klanten doorlopen, waar veel tijd en werk in wordt gestoken en kosten mee gemoeid zijn'

Nico Vonk, secretaris van brancheorganisatie Platform Plaagdierbeheersing Nederland (PLA..N), begrijpt de frustratie van bedrijven die zich netjes aan de maatregelen hebben gehouden. Maar hij ziet ook een andere kant: 'Bedrijven hadden weliswaar kosten kunnen besparen als ze eerder van het uitstel hadden geweten, maar het getuigt ook van professionaliteit als je als bedrijf de nieuwe maatregelen al helemaal hebt geïmplementeerd. Daarnaast kon men al die certificeringen niet aan. Controles en audits waren duurder geworden omdat er van alles tegelijk moest. Maar het is wel zuur voor de mensen die hun bedrijf hebben verkocht omdat ze al die aanpassingen niet aankonden.'

Onduidelijkheid

Toch blijft het knagen. Jarenlang werden bedrijven en overheden erop voorbereid om hun processen aan te passen en de noodzakelijke certificering te behalen. Dat de datum, die al jaren vaststond, nu wordt uitgesteld, vindt De Groot zuur. Bovendien creëert de ontstane situatie nu onduidelijkheid. 'Er zijn 150 bedrijven die de omslag hebben gemaakt, ze hebben de certificeringen gehaald en flink geïnvesteerd in opleidingen. Daar staan nog veel bedrijven tegenover die niet gecertificeerd zijn. Er ontstaat nu een soort vacuüm van wat wel en wat niet mag. Hoe ga je daarmee om? Ik weet het

niet. De Inspectie Leefomgeving en Transport heeft tientallen sociale inspecteurs opgeleid om de maatregelen te gaan handhaven. Wat gaan die mensen dan doen? Om nog maar te zwijgen van de concurrentievervalsing die deze hele situatie oplevert.'

IPM-systeem

Maar wat houden deze maatregelen nu precies in? In 2017 is er een gecertificeerd IPM-systeem (*integrated pest management*) ingevoerd voor de beheersing van ratten buiten. Dit is geïntegreerd dierplaagbeheer, waarbij wordt gekeken naar het gehele ecosysteem waarin de plaagdieren zich bevinden, in tegenstelling tot bij traditionele bestrijding. Vanaf dit jaar gaat het IPM-systeem nog een stap verder: bestrijdingsmiddelen tegen ratten en muizen mogen alleen

nog worden ingezet als het echt noodzakelijk is, zowel buiten als binnen. De nadruk komt te liggen op het weren van ratten en muizen en niet meer op het bestrijden ervan. Dit houdt in: opruimen van voedsel, weghalen van nestplaatsen en doorgangen, monitoren van populaties, inzet van klemmen en vallen, alles om een muizen- of rattenplaag te voorkomen. Als uiterste maatregel mogen rodenticiden alleen nog worden ingezet door gecertificeerde IPM-plaagdierbeheersers.

Volgens De Groot kan het IPM-systeem alleen maar slagen als er intensief wordt samengewerkt met de opdrachtgever. 'Bij de bedrijven en organisaties waar wij het hele traject al hebben doorlopen, gaan we door op de ingeslagen weg. Maar je hebt wel weer een hoop uit te

Ivo de Groot: 'Er ontstaat nu een soort vacuüm van wat wel en wat niet mag.'

Peter van Druten. 'We onderzoeken elke melding. Tijdens zo'n onderzoek kijken we waarom er ratten aanwezig zijn.'

‘Wij hebben nooit gehoord van het Ctgb dat de invoering niet haalbaar zou zijn’

Hans van Boven

leggen. Het geeft altijd gedoe.’ Maar heeft verdere implementatie van het IPM-systeem dan eigenlijk wel zin? Volgens Vonk wel. ‘We moeten sowieso naar het IPM-systeem toe, liefst zo snel mogelijk. Bovendien werken veel bedrijven allang op deze wijze. Er is nu weliswaar even een rimpeling in gekomen, maar iedereen is het erover eens dat we daarheen moeten.’

Rotterdam

Een goed voorbeeld van de beheersing van ratten en muizen is te vinden in de gemeente Rotterdam. Zonder het IPM-systeem bij naam te noemen, wordt er al volop volgens deze methode gewerkt. Vooruitlopend op het komende verbod is de gemeente in september van 2022 al gestopt met het gebruik van gif. ‘Ratten en muizen horen bij plaatsen waar mensen samenleven in een grote stad als Rotterdam’, vertelt Peter van Druten van de gemeente. ‘We onderzoeken elke melding. Tijdens zo’n onderzoek kijken we waarom er ratten aanwezig zijn. Daarna geven we advies over het oplossen van kleine oorzaken. Als er meer nodig is, kijken we door wie en hoe dat aangepakt kan worden. Samen met de collega’s uit de wijk (wijkregisseurs, groenbeheer) betrekken we daar woningbouwverenigingen, bewoners, horeca en huiseigenaren bij.’

Oude etiketten

Tegelijkertijd blijft het gebruik van bestrijdingsmiddelen met oude etiketten door het uitstel in stand. ‘Op 1 januari zou de opgebruiktermijn eindigen. Deze middelen mochten dan niet alleen niet meer worden verkocht, maar ook niet meer worden gebruikt’, vertelt De Groot. Verkoop van de middelen is nu tot 29 juni mogelijk; de aangeschafte middelen mogen worden opgebruikt tot 26 december aanstaande.

‘Deze opgebruiktermijn is voor producenten een rechtsbescherming’, legt Hans van Boven van het Ctgb uit. ‘De etiketwijziging is weliswaar ingegaan per 1 januari, alleen is er daarnaast nog de afspraak dat producenten het recht behouden om oude voorraden te mogen uitleveren. Op deze oude etiketten staat niet de voorwaarde vermeld dat ze alleen door gecertificeerde professionals gebruikt mogen worden, dus kun je dit ook niet handhaven.’ Uitstel van de algehele certificeringsplicht heeft alles te maken met de wetgeving die hier niet aan is aangepast. ‘Had dit in de wet gestaan, dan was de certificeringsplicht gewoon ingegaan voor

alle etiketten.’ Overigens is de wetgeving een zaak van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Wanneer die wet er wel komt, is dus aan het ministerie, aldus Van Boven.

Te laat

Vonk is overigens wel van mening dat dit besluit veel te laat kwam. ‘De late aankondiging heeft tot veel ophef geleid bij leden van PLA..N’, aldus Vonk. De Groot deelt die mening. Van Druten van de gemeente Rotterdam ziet dit anders: ‘Het is belangrijk dat we het verbod ook kunnen handhaven. Daarvoor is een goed juridisch kader nodig. We hebben liever dat ze dat goed uitdenken dan dat er nu snel iets wordt ingevoerd wat niet te handhaven is.’ Volgens Van Boven van het Ctgb komt het besluit echter niet te laat. ‘In de tweede helft van 2022 werd bekend dat die wet er niet zou komen per 1 januari. Dat hadden wij op dat moment ook niet verwacht, maar iedereen die het aangaat, weet het dus al wel langer. Vertegenwoordigers van de sector hebben met het ministerie en met ons om de tafel gezeten. Ik kan me wel voorstellen dat de sector de consequenties niet kon overzien. Wij hebben natuurlijk ook het signaal ontvangen dat de sector niet blij is met dit besluit.’

Ratten en muizen

‘Overigens is het wel van belang om te weten dat het gebruik van middelen met oude etiketten zonder certificering alleen toegestaan is voor het beheersen van muizen en ratten binnen’, voegt Van Boven daaraan toe. ‘Voor ratten buiten is het verbod op het gebruik van deze middelen er al. En muizen buiten mogen allang niet meer met gif bestreden worden. Dus al met al verandert er ook weer niet zoveel. Voor agrariërs, die het meeste last hebben van muizen en ratten, zijn de gevolgen het grootst. Zij moesten beslissen of ze een bedrijf zouden inhuren of dat ze zelf een certificaat zouden behalen. Ze hebben nu, tot de middelen met de nieuwe etiketten op de markt komen, wat langer de tijd om zich voor te bereiden.’ Voorlopig zullen er hoe dan ook een aantal regelingen naast elkaar bestaan waarmee iedereen rekening zal moeten houden.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!